

Laži LOKA
LAMORE

SKOT LINČ

Prva knjiga serijala
o Gospodstvenom nitkovu

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Scott Lynch

THE LIES OF LOCKE LAMORA

Copyright © Scott Lynch 2006

Cover art © Benjamin Carré / Bragelonne 2007

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Dženi – ovaj mali svet što je imao sreću
da mi ti viriš preko ramena dok je nastajao.
Volim te zauvek.*

PROLOG

Dečak koji je previše krao

1

Na vrhuncu dugačkog, kišnog leta sedamdeset sedme godine Sendovanija, Krađoučitelj iz Kamora iznenada je i nenajavljen posetio bezokog sveštenika u Perelandrovom hramu, u očajničkoj nadi da će mu prodati malog Lamoru.

„Što imam sjajnu ponudu za tebe!“, započeo je razgovor Krađoučitelj, ne baš najveštije.

„Da nije jednako sjajna kao što su to bili Kalo i Galdo?“, reče bezoki sveštenik. „I dalje jedva postižem da nateram ta dva kiko-tava praznoglavca da zaborave sve ružne navike koje su naučili od tebe i da ih zamenim ružnim navikama koje su meni potrebne.“

„Eh, Verigo“, reče Krađoučitelj i slegnu ramenima. „Kada smo zaključili posao, rekao sam ti da su to dva razobručena mala majmuna i tada ti to nije smetalo...“

„Ili možda ponudu kao što je Sabeta?“ Sveštenikov zvonkiji, dublji glas naterao je Krađoučitelja da proguta svoju primedbu. „Sigurno se sećaš kako si me naterao da za nju platim svim svojim blagom, sem čašice kolena moje pokojne majke. Trebalo je da ti platim u bakru, pa da gledam kako dobijaš kilu dok ga odnosiš.“

„Ahmmmm, ali ona je bila posebna, a ovaj dečak, ovaj dečak, i on je poseban“, reče Krađoučitelj. „Sve što si mi rekao da tražim pošto sam ti prodao Kala i Galda. Sve što ti se onoliko dopalo kod Sabeti! On je Kamoranin, ali mešanac. Terinska i vadranska krv. Lopovluk mu je u srcu, to je sigurno kao što je sigurno da je more puno riblje pišačke. A mogu čak i da ti ga dam... s popustom.“

Bezoki sveštenik je dugo o tome razmišljao. „Oprostićeš mi“, rekao je napokon, „što mi iskustvo nalaže da tvoju neočekivanu velikodušnost dočekam tako što ću se naoružati i stati leđima uz zid.“

Krađoučitelj pokuša da domami koliko-toliko iskren izraz na lice, gde se zamrzao s očiglednom nelagodnom. Slegnuo je ramenima prenaplašeno opušteno. „S dečakom postoje, ah, izvesne poteškoće, da. Ali poteškoće isključivo vezane za to što se ja staram o njemu. Ako bi staranje preuzeo ti, ubeđen sam da bi one, ahmmmm, prosto nestale.“

„Oh. Oh. Imaš *magičnog* dečaka. Zašto to odmah nisi rekao?“ Sveštenik se počea po čelu ispod poveza od bele svile koji mu je pokrivaio oči. „*Veličanstveno*. Ima, jebote, da ga posadim u zemlju, da mi izraste loza do začarane zemlje u oblacima.“

„Ahmmmm! Ah-ah-ha, i ranije sam iskusio tu tvoju zajedljivost, Verigo.“ Krađoučitelj izvede ukočen i bolan podrugljivi naklon. „Zar je stvarno tako teško reći da te zanima?“

Bezoki sveštenik pljunu. „Kalu, Galdu i Sabeti možda i treba novi drug za igru, ili bar džak za pesničenje. *Možda* sam spreman da potrošim neka tri bakrenjaka i pun nokšir na tajanstvenog dečaka koga nisam tražio. Koji je njegov problem?“

„Njegov problem je“, reče Krađoučitelj, „to što ću, ne budem li ga prodao tebi, morati da ga zakoljem i bacim u zaliv. I to *noćas*.“

2

One noći kada je mali Lamora došao da živi pod starateljstvom Krađoučitelja, staro groblje na Senkinom brdu bilo je puno

dece, koja su nemo i pažljivo stajala i čekala da ih njihova nova braća i sestre odvedu dole u mauzoleje.

Svi šticećeni Krađoučitelja nosili su sveće; njihova hladna plava svetla sijala su kroz srebrnu maglu kao što ulične svetiljke trepere kroz čađav prozor. Lanac avetinjskih svetala vijugao je naniže s vrha brda, između stećaka i obrednih staza sve do širokog staklenog mosta preko kanala u Čađi, tek delimično vidljivog u magli toploj kao krv, koja se u letnjim noćima širila iz vlažnih kostiju Kamora.

„Hajdemo sada, dušice moje, draguljčići moji, moja novonadenčadi, ne gubite korak“, šaputao je Krađoučitelj dok je gurkao poslednje od tridesetak izgorskih siročadi preko mosta za Čađ. „Ta svetla su samo vaši novi drugari, došli su da vas vode na vrh mog brda. Idemo sada, dragocenosti moje. Tama nam uzalud prolazi, a mi o toliko toga moramo da popričamo.“

U retkim trenucima tašte zamišljenosti, Krađoučitelj je sebe doživljavao kao umetnika. Tačnije vajara kome su siročići glina, a staro groblje na Senkinom brdu atelje.

Osamdeset osam hiljada duša stvara postojanu reku otpadaka; ti otpaci sadrže i neprekidnu rečicu izgubljene, beskorisne ili napuštene dece. Neka, naravno, padnu šaka trgovcima robljem – koji će ih odvesti u Tal Verar ili Heremitska ostrva. Robovlasništvo je u Kamoru zvanično zabranjeno, ali se na sam čin hvatanja robova žmuri, ako nema koga da se zauzme za žrtvu.

I tako su jedne hvatali trgovci robljem, dok bi se za druge postarala prosta glupost. Glad i bolesti koje prate glad bile su takođe čest način odlaska za one kojima je nedostajalo hrabrosti ili veštine da izbore za život u gradu koji ih okružuje. A onda, naravno, oni koji su imali hrabrosti ali ne i veštine često bi završili viseći s Crnog mosta pred Palatom strpljenja. Vojvodine

sudije rešavale su se malih lopova istim užetom kao i velikih, mada jesu pazile da oni mali, kada slete s mosta, za noge imaju vezane tegove što pomažu da vešanje traje kratko.

Sve siročice preostale posle tih živopisnih mogućnosti prikupljala je Krađoučiteljeva družina, dovodila ih jedno po jedno ili u malim grupama da slušaju njegov umirujući glas i pojedu nešto toplo. Vrlo brzo će naučiti kakav ih život čeka ispod groblja, srca njegovog kraljevstva, gde stotinu i pedesetoro odbacene dece saginje glavu pred jednim grbavim starcem.

„Brže, brže, dušice drage, moji novi sinovi i kćeri; pratite svetla i koračajte ka vrhu. Gotovo da smo stigli kući, samo što nismo jeli. Da se sklonimo s kiše, magle i smrdljive vrućine.“

Doba boleština bilo je za Krađoučitelja doba velikih mogućnosti, a siročići iz Izgora izmiledli su iz njegove najomiljenije pošasti: „crnog šapata“. Spustio se na četvrt Izgor iz nepoznatog pravca, a karantin je uspostavljen (svakog ko pokuša da pređe kanal ili pobegne čamcem ubijali su strelama) na vreme da spase ostatak grada od svega sem nelagode i paranoje. „Crni šapat“ je značio mučnu smrt za svakog starijeg od jedanaest ili dvanaest (bar koliko su lečiocci mogli da rastumače, pošto bolest nije kosila po nekim posebno strogim pravilima) i nekoliko dana bezopasno nateklih očiju i rumenih obraza za svakoga mladeg.

Posle pet dana karantina više nije bilo krikova i više nije bilo pokušaja da se pređe kanal, i tako je Izgor izbegao sudbinu po kojoj je dobio ime i koja ga je već toliko puta zadesila u doba kuge. Jedanaestog dana, kada je karantin ukinut i kada su vojvodini mrcinari došli da izvide stanje, možda je tek svako osmo od četiristo dece koja su tu živela preživelo čekanje. Već su obrazovala bande za međusobnu zaštitu i naučila izvesne neophodne surovosti života bez odraslih.

Krađoučitelj je čekao dok su ih skupljali i vodili iz sablasne tišine njihovog starog kvarta.

Platio je srebrom, prilično, za najboljih tridesetoro, a još i više srebra za ćutanje mrcinara i pozornika od kojih je decu

preuzeo. Onda ih je poveo, ošamućene, usukanih obraza i grozno smrdljive, u tamu i zagušljivu, toplu maglu kamorske noći, ka starom groblju na Senkinom brdu.

Mali Lamora bio je najmlađi i najsitniji od njih, bilo mu je pet ili šest godina, tek prljavo džakče kostiju upalog lica i rebara što štrče. Krađoučitelj ga čak nije ni odabrao; Lamora se samo prikrao ostalima kao da mu je tu mesto. Krađoučitelj je bio svestan toga, ali je on živeo životom u kome je čak i jedno besplatno siročje iz kuge neočekivana dobit koja ne sme da se propusti.

Bilo je leto sedamdeset sedme godine Gandola, oca novih mogućnosti, gospodara novca i trgovine. Krađoučitelj je tapkao kroz mračnu noć i vodio svoj odrpani dečji stroj.

Proći će samo dve godine a on će gotovo preklinjati oca Verigu, bezokog sveštenika, da preuzme malog Lamoru i oštriće noževe za slučaj da sveštenik to odbije.

3

Bezoki sveštenik se počeošao po neizbrijanom vratu. „Zajebavaš?“

„Ni slučajno.“ Krađoučitelj zavučje ruku u dublet koji bi se pre nekoliko godina dao opisati samo kao otrcan, pa izvadi kesu na finoj kožnoj uzici; kesa je bila rdavocrvene boje sasušene krvi. „Već sam bio kod gazde i dobio dozvolu. Malog ću recnuti od uva do uva, pa ga poslati na časove zuba.“

„Bogova mu. Znači ipak srceparajuća priča.“ Prsti koje je zabio u Krađoučiteljovu grudnu kost bili su sigurni i hitri za jednog bezokog sveštenika. „Nađi neku drugu budalu da joj namakneš okove svoje savesti.“

„Verigo, savest može da piša u odžak. Ja ovde govorim o lakomosti, i tvojoj i mojoj. Dečaka ne mogu da zadržim i nudim ti jednu jedinstvenu priliku, istinski povoljnu pogodbu.“

„Ako je dečak toliko nemoguć pa ne možeš da ga zadržiš, zašto mu prosto batinom ne uteraš malo pameti u glavu i pustiš ga da sazri do pravih godina za prodaju?“

„Ne dolazi u obzir, Verigo. Ruke su mi vezane. Ne mogu ga prosto mlatiti zato što ne mogu da dozvolim da ostala govanca saznaju šta je on... ahmm, izveo. Ako samo jedno od njih poželi da učini ono što je učinio on... bogovi! Nikada više neću moći da ih obuzdam. Ili ću ga brzo ubiti, ili ću ga još i brže prodati. Nikakav profit naspram siće. Šta misliš, šta mi je draže?“

„Dečak je izveo nešto što ne možeš čak ni da spomeneš pred drugima?“ Veriga protrlja čelo iznad poveza, pa uzdahnu. „E jebem li ga. Ovo zvuči kao nešto što bi me čak i zanimalo da čujem.“

4

Stara kamorska poslovice kaže da je u čovekovoju duši stalna jedino nestalnost; baš sve na svetu može da izađe iz mode, čak i nešto toliko svrsishodno kao što je brdo puno leševa.

Senkino brdo bilo je prvo otmeno groblje u istoriji Kamora, na savršenom položaju da čuva kosti nekada dobro uhranjenih stanovnika od slanog zagrljaja Gvozdеноg mora. A ipak, s vremenom je u porodicama klesara grobnica, mrtvozornika i profesionalnih nosača kovčega došlo do promene u ravnoteži snaga; sve manje otmenih građana sahranjivano je na Senkinom brdu, jer je obližnje Brdo šapata nudilo više prostora za veće i kitnjastije spomenike, uz prikladno veću nadoknadu. Ratovi, boleštine i zavere postarali su se da broj živih porodica koje će održavati spomenike na Senkinom brdu decenijama ravnomerno opada. Na kraju su jedini redovni posetioci ostali sveštenici i sveštenice Aza Gvile, koji u iskušeništvu spavaju u grobnicama, kao i mali beskućnici što su se naselili u prašini i tami zapuštenih kripti.

Krađoučitelj je – mada, naravno, u to doba još nije bio poznat pod tim imenom – završio deleći jednu od tih kripti u najjadnijem trenutku svog života, kada nije predstavljao ništa više sem bedne zanimljivosti – džeparoša s devet slomljenih prstiju.

U početku se njegov odnos sa siročićima Senkinog brda sastojao delom iz siledžijstva a delom iz moljakanja; neka praskonska potreba za roditeljskim likom sprečavala ih je da ga ubiju na spavanju. On je zato, premda nevoljno, počeo da im objašnjava neke tajne svog zanata.

Dok su mu prsti polako zaceljivali (koliko-toliko, pošto će većina većito podsecati na dvaput lomljene grančice), počeo je sve više da deli svoje lopovske mudrosti prljivoj deci koja su se zajedno s njim krila od kiše i gradske straže. Broj im je rastao, kao i prihodi, pa su počeli da prave sebi više mesta u vlažnim kamenim kriptama starog groblja.

S vremenom je džeparoš krhkih kostiju postao Krađoučitelj; Senkino brdo postalo je njegovo kraljevstvo.

Mali Lamora i ostali siročići iz Izgora stupili su u to kraljevstvo dvadesetak godina posle njegovog osnivanja; ono što su te noći videli bilo je groblje ne dublje od zemlje nabacane iznad starih grobova. Velika mreža tunela i galerija prokopana je između glavnih kripti, a njihovi zidovi od nabijene zemlje bili su prošarani potpornim gredama nalik na rebra davno mrtvih zmajeva. Prethodni žitelji su svi tiho iskopani i bačeni u zaliv. Senkino brdo sada je bilo mravinjak pun malih lopova.

Siročad iz Izgora ušla su kroz crne čeljusti najvišeg mauzoleja, pa niz tunele od drvenih rebara, obasjana treperavom srebrnom vatrom hladnih alhemijjskih kugli, a masni pipci magle proganjali su ih i hvatali za noge. Siročad Senkinog brda posmatrala su ih iz svake niše i udubljenja, očima hladnim ali znatiželjnim. Zagušljivi tunnelski vazduh bio je zasićen mirisima balege i neopranih tela – smrad koji su siročići iz Izgora ubrzo uvećali sopstvenim prisustvom.

„Ulazite! Ulazite!“, vikao je Krađoučitelj, trljajući ruke. „Moj dom, vaš dom, i budite mi dobrodošli! Ovdje smo svi u jedno-me isti – nemamo majki i nemamo očeva. Tužno je to, tužno,

ali ćete sada imati braće i sestara koliko vam duša ište, a i suhu zemlju nad glavom! Svoje mesto na svetu... svoju porodicu!“

Povorka siročića sa Senkinog brda pohrlila je u tunel za njim, ugasivši tri sablasne plave sveće, tako da su im put obasjavali samo srebrni zraci kugli na zidovima.

U srcu Krađoučiteljevog kraljevstva nalazila se ogromna topla prostorija s podom od nabijene zemlje, možda dvaput viša od visokog čoveka, trideset koraka široka i dugačka. Kod daljeg zida stajala je usamljena stolica visokog naslona, od uglračanog crnog veštijeg drveta; na nju se Krađoučitelj svalio uz zahvalan uzdah.

Na pod su prostrte desetine prljavih ćebadi prekrivenih hranom – zdelama s mršavim pilićima mariniranim u jeftinom bademovom vinu, mekani repovi ribe praćakalice umotani u slaninu i natopljeni u sirćetu i crni hleb namazan mašću od prženih kobasica. Bilo je i slanog graška i sočiva, kao i posuda s prezrelim paradajzom i kruškama. Jadna hrana, ali toliko obilna i raznovrsna da većina siročića iz Izgora ništa slično nikada nije videla. Njihov napad na ponude bio je trenutani i neusaglašen; Krađoučitelj se velikodušno osmehivao.

„Nisam glup pa da stanem između vas i poštenog obroka, dušice moje. Zato jedite koliko želite; jedite i više od toga. Nadoknadite izgubljeno. Prićaćemo posle.“

Dok su siročići iz Izgora ždrali, siročići sa Senkinog brda tiskali su se oko njih, nemo posmatrajući. Uskoro je odaja bila prepuna, a vazduh je postao još zagušljiviji. Gozba je trajala sve dok doslovno ni mrvica nije ostala; deca koja su preživela crni šapat olizala su poslednje kapi sirćeta i masti s prstiju, pa se oprezno okrenula ka Krađoučitelju i njegovim podanicima. Krađoučitelj je, kao da je čekao na znak, digao tri kriva prsta.

„Posao!“, viknu on. „Tri stavke u vezi s poslom.“

„Prvo“, reče, „ovde ste zato što sam ja za vas *platio*. Platiao sam više da vas dobijem pre nego što vas dobije *neko drugi*. Jamčim vam da je baš svaki vaš mali drugar za koga nisam platiao otišao pravo trgovcima robljem. Sa siročićima se ništa

drugo i ne može. Nema mesta koje će vas primiti, nema nikoga ko će se o vama starati. Straža takve kao što ste vi prodaje da bi imala sitniš za vino, dušice moje; narednici naprasno pate od zaborava, pa vas ne spominju u izveštajima, a kapetani straže pate od bola u dupetu.

Takođe“, nastavio je, „sada pošto je karantin u Izgoru ukinut, svaki trgovac robljem i svako ko to želi da postane u čitavom Kamoru biće *veoma uzbuđen* i *veoma budan*. Slobodni ste da ustanete i odete iz ovog brda kada god to poželite – a ja vam sa sigurnošću tvrdim da ćete veoma brzo biti primorani da ga nekom sisate ili ćete biti lancem vezani za veslo do kraja života.

To me dovodi do moje druge stavke. Svi moji *drugari* koje vidite oko sebe“, pokazao je na siročiće Senkinog brda, postrojene uza zidove, „mogu da odu kada god to požele i uglavnom mogu da idu kuda god požele, zato što su pod mojom zaštitom. Svestan sam“, rekao je tužnog i ozbiljnog lica, „da kao pojedinac ne delujem nimalo opasno; ali ne dozvolite da vas to zavara. Ja imam moćne prijatelje, dragi moji. Ono što nudim je bezbednost, blagodareći tim moćnim prijateljima. Ako se neko – trgovac robljem, na primer – usudi da uhvati nekog mog dečaka ili devojčicu sa Senkinog brda... pa, posledice će biti trenutne i na prijatan način, ahm, *nemilosrdne*.“

Pošto niko od novopridošlica nije iskazao prikladno oduševljenje, Krađoučitelj se nakašljao. „Sredio bih da te ogavne pizde pobiju. Jasno?“

Bilo je jasno.

„Što nas lepo dovodi do treće tačke koja me zanima, a to ste svi vi. Ovoj maloj porodici većito trebaju nova braća i sestre i smatrajte da ste pozvani, štaviše *ohrabreni*, da, ahm, izvolite i pružite nam zadovoljstvo da vas *blisko* i *trajno* upoznamo. Neka ovo brdo bude vaš dom, ja vaš gospodar, a ovi dragi dečaci i devojčice vaša verna braća i sestre. Imaćete hrane, bićete na suvom i bićete zaštićeni. Ili možete smesta da odete i završite kao sveže meso u nekom kupleraju u Heremu. Zanima li to nekoga?“

Niko od pridošlica nije progovarao.

„Znao sam da na vas mogu da se oslonim, mili moji izgor-ski draguljčići.“ Krađoučitelj raširi ruke i osmehnu se, otkrivši polumesec zuba mrkih kao močvarna voda. „Međutim, naravno, mora biti i odgovornosti. Da bi se uzimalo mora i da se daje, i to ravnom merom. Hrana ne raste meni iz dupeta. Nokširi se ne prazne sami. Kapirate šta pričam?“

Otrpilike pola izgor-skih siročića oprezno je zaklimalo glavom.

„Pravila su prosta! S vremenom ćete ih naučiti. Za sada hajdemo ovako. Ko jede radi. Ko radi jede. Što nas dovodi do posla, moje četvrte – eh, eh. Deco, deco. Učinite jednom rasejanom starcu uslugu pa zamislite da je digao četiri prsta. Ovo je moja četvrta važna stavka.

Dakle, mi ovde na brdu imamo dužnosti i poslove, ali ih imamo i na drugim mestima. Druge poslove... osetljive poslove, neobične poslove. Zabavne i zanimljive poslove. Po čitavom gradu, neke po danu a neke po noći. Oni će zahtevati hrabrost, spretnost i, ahm, diskreciju. Mi bismo zaista *voleli* da imamo vašu pomoć u tim... posebnim zadacima.“

Pokazao je jednog dečaka za koga nije bio platio, onog malog što se krišom pridružio, koji ga je sada gledao hladnim, mračnim očima iznad usta ulepljenih iznutricama paradajza.

„Ti, prekobrojni mali, trideset prvi od tridesetoro. Šta ti kažeš? Jesi li od onih što vole da budu od koristi? Jesi li spreman da pomogneš svojoj novoj braći i sestrama u njihovom zanimljivom poslu?“

Dečak je nekoliko trenutaka razmišljao o tome.

„Hoćeš da kažeš“, rekao je tanušnim glasićem, „da treba da krademo.“

Starac se zagledao u dečacića i to je prilično potrajalo, dok su se neki siročići sa Senkinog brda kikotali kroz prste.

„Da“, rekao je Krađoučitelj napokon, sporo klimajući glavom. „Možda baš to i mislim, mada ti imaš veoma, ahm, *beskompromisan* pogled na izvesno preuzimanje lične inicijative koji

mi radije opisujemo prefinjeno neodređenijim izrazima. Mada ne očekujem da to tebi bilo šta znači. Kako se zoveš, mališa?“

„Lamora.“

„Roditelji su ti sigurno bili škrci, kada su ti dali samo prezime. Kako su te još zvali?“

Činilo se da dečko o tome veoma duboko razmišlja.

„Zvali su me Lok“, reče napokon. „Po ocu.“

„Vrlo dobro. Prosto klizi s jezika, o da. Dakle, Lok po ocu Lamora, dođi ovamo da porazgovaraš sa mnom. Vi ostali, razlaz. Braća i sestre će vam pokazati gde ćete noćas spavati. Takođe će vam pokazati gde da ispraznite ovo i gde da stavite ono – objasniće vam vaše dužnosti, razumete. Za sada treba samo da sredite ovu odaju, ali vas u narednim danima čeka još poslova. Obećavam da će sve imati smisla kada otkrijete kako me zovu u svetu van našeg malog brda.“

Lok je prišao i stao pored Krađoučitelja, koji je sedeo na svom prestolu visokog naslona; grozd pridošlica digao se i počeo da se mota ukруг, sve dok krupniji, stariji siročići sa Senkinog brda nisu počeli da ih okupljaju i da im izdaju jednostavna naređenja. Uskoro su Lok i gospodar Senkinog brda ostali sami koliko je to bilo moguće.

„Dečake moj“, reče Krađoučitelj, „navikao sam da svoje nove sinove i kćeri, kada stignu ovamo u Senkino brdo, vežbom odučavam od izvesne uzdržanosti. Znaš li šta znači *uzdržanost*?“

Mali Lamora odmahnu glavom. Njegove masne, prašnjavosmede šiške bile su slepljene povrhu okruglog lišca, a mrlje od paradajza sasušile su se i postale još ružnije. Krađoučitelj ih nežno obrisa rukavom svog odrpanog plavog kaputa; dečak ne ustuknu.

„To znači da su učeni da je krađa nešto loše, a ja moram s tim da se borim sve dok se ne naviknu na suprotno, kapiraš? Pa, ti izgleda ne patiš od takve uzdržanosti, tako da ćemo se ti i ja možda baš lepo slagati. Krao si i ranije, je li tako?“

Dečak klimnu glavom.

„Čak i pre kuge?“

Novo klimanje.

„To sam i mislio. Dragi moj, dragi dečače... ti roditelje nisi, ahm, izgubio u kugi, je l' tako?“

Dečak se zagleda u stopala i jedva primetno odmahnu glavom.

„Znači već si se neko vreme sam starao o sebi. Nema baš nikakvog razloga da se zbog toga stidiš. Time možda obezbediš sebi i pomalo uvažan položaj, kada bih samo mogao nekako da te stavim na neki ispit...“

Mali Lamora je umesto odgovora zavukao ruku u svoje rite, pa nešto pružio Krađoučitelju. Dve male kožne kese padoše u starčev otvoren dlan – jeftine, skorene i prljave, s izlizanim uzicama.

„Odakle ti to?“

„Stražari“, prošaputa Lok. „Neki stražari su nas podigli i nosili.“

Krađoučitelj se trznu kao da mu je zmija otrovnica zarila zube u dlan, pa se s nevericom zagleda u kese. „Ovo si digao od gradske straže, sve ti bogove jebem? Od žutokaputaša?“

Lok klimnu glavom, s malo više oduševljenja. „Uzeli su nas i *nosili* su nas.“

„Bogovi“, prošaputa Krađoučitelj. „O bogovi. Možda si nas upravo sve vrhunski sjebao, Lok po ocu Lamora. Takoreći majstorski.“

5

„Te prve noći kada mi je došao, prekršio je Tajni mir, drsko malo đubre.“ Krađoučitelj je sada bio udobnije smešten u vrtu na krovu hrama bezokog sveštenika, držeći šolju od katranisane kože punu vina. Bila je to najkiselija sorta drugorazrednog skoro pa sirćeta, ali je bila i nov znak da će možda doći i do istinskih pregovora. „To se nije desilo nikada pre, a ni posle.“

„Neko ga je naučio kako da otvori kaput, ali mu nije rekao da za žutokaputaše važi strog lovostaj.“ Otac Veriga je napucao usne. „To je zanimljivo. Veoma zanimljivo. Naš dragi kapa Barsavi voleo bi da upozna nekog takvog.“

„Nikada nisam saznao ko je to učinio. Dečak je tvrdio da je samouk, ali to su gluposti. Petogodišnjaci se, Verigo, igraju crknutom ribom i konjskom balegom. Ne izmišljaju tek tako prefinjene lopovske veštine.“

„Šta si uradio s kesama?“

„Odleteo sam do izgorske stanice straže i ljubio dupeta i čizme dok mi usne nisu pocrnele. Objasnio dotičnom kapetanu straže da jedan pridošlica nije shvatio kako stvari funkcionišu u Kamoru, da vraćam kese uz kamatu, da preklinjem za njihov velikodušni oproštaj i sve milosrđe i tako dalje i tako dalje.“

„I prihvatili su?“

„Novac ume da razveseli ljude, Verigo. Napunio sam one kese srebrom tako da su pucale. Onda sam dao svakom čoveku u odredu para da pije pet ili šest noći, pa smo se svi složili da će oni nazdraviti kapa Barsaviju, koji *sigurno* ne mora da se, ahm, uznemirava nečim tako beznačajnim kao što je činjenica da je njegov verni Krađoučitelj zajebao stvar i pustio petogodišnje dete da naruši prokleti Mir.“

„Dakle“, reče bezoki sveštenik, „to se sve desilo već prve noći tvog druženja s tajanstvenim dečakom, koji predstavlja priliku kakvu ja *ne smem* da propustim?“

„Zahvalan sam što počinješ posednički da govoriš o malom stvoru, Verigo, zato što sledi nešto još živopisnije. Ne znam kako tačno to da izrazim. Imam decu koja *užívaju* u krađi. Imam decu koja su prema krađi ravnodušna i imam decu koja krađu prosto trpe zato što znaju da nemaju šta drugo da rade. Ali nikada niko, i ozbiljno mislim *niko*, nije bio gladan kao ovaj dečak. Da mu preklano grlo zjapi i da lečilac pokušava da mu ga zašije, Lamora bi ukrao iglu i konac i umro srećan. On... krade *previše*.“

„Krade previše“, zamišljeno reče bezoki sveštenik. „Krade previše. To je jedina pritužba za koju sam mislio da je nikada neću čuti od čoveka koji živi od obučavanja malih lopova.“

„Smej se dok možeš“, reče Krađoučitelj, „jer ono glavno tek sledi.“

6

Prošli su meseci. Mesec partisa prešao je u festal, a ovaj u aurim i maglovite letnje bure povukle su se pred hladnijim, oštrijim zimskim kišama. Sedamdeset sedma godina Gandola postala je sedamdeset sedma godina Morgantea, oca grada, gospodara omče i mistrije.

Osmoro od trideset jednog izgorskog siročeta, manje vešti u Krađoučiteljevim *osetljivim* i *zanimljivim* zadacima, visili su s Crnog mosta pred Palatom strpljenja. Tako je to išlo; preživeli su bili suviše zauzeti sopstvenim osetljivim i zanimljivim zadacima da bi ih to brinulo.

Društvo je u Senkinom brdu, kao što je Lok ubrzo naučio, bilo čvrsto podeljeno na dva tabora: Uličare i Prozordžije. Drugi su bili manja, odabrana grupa koja je za život zarađivala posle zalaska sunca. Šunjali su se preko krovova i spuštali niz odžake, obijali brave i provlačili se između rešetaka i krali sve, od zlatnika i dragulja do ćupova masti iz nebrižljivo čuvanih ostava.

Dečaci i devojčice iz tabora Uličara, s druge strane, šunjali su se po sokacima i mostovima preko kamorskih kanala po danu, radeći u timovima. Starija i iskusnija deca (grabljivci) radila su na džepovima, kesama i trgovačkim tezgama, dok su mlađa i manje sposobna (cimači) nalazila načine za odvlačenje pažnje – plaćom prizivala nepostojeće majke, glumila bolest ili ludo jurila vičući: „Držite lopova!“, u svim pravcima, dok su grabljivci bežali s plenom.

Starija ili krupnija deca su pretresala svako siročće po povratku na groblje iz spoljnog sveta; sve ukradeno ili prikupljeno prolazilo je kroz hijerarhiju snagatora i siledžija da bi stiglo do Krađoučitelja, koji je na sablasno preciznom spisku u glavi precrtavao imena kako je plen tog dana pristizao. Uspešni bi jeli; neuspešni bi te večeri dvaput žešće vežbali.

Krađoučitelj se iz noći u noć šepurio po lavirintu Senkinog brda natrpan kesama s novcem, svilenim maramicama, ogrlicama, metalnom dugmadi od kaputa i desetinama drugih sitnica koje je vredelo zgrabiti. Njegovi štićenici bi ga napadali iz zasede, ili glumeći neki udes; oni koje bi ugledao ili osetio smesta su kažnjavani. Krađoučitelj neuspešne u tim vežbama nije voleo da tuče; umesto toga su morali da piju iz pljoske s nerazblaženim đumbirovim uljem dok su se drugovi okupljali oko i podrugljivo navijali. Kamorsko đumbirovo ulje je gadna stvar, koja se pomalo može porediti (kao što je i sam Krađoučitelj mislio) s gutanjem vrelog pepela otrovnog hrasta.

Onima koji nisu hteli da otvore usta, ulje su sipali u nos dok su ih druga deca držala naopačke. To nikome nije moralo dvaput da se desi.

S vremenom su čak i oni jezika opečenih đumbirom i nateklih grla naučili osnove otvaranja kaputa i „pozajmljivanja“ robe od neopreznih trgovaca. Krađoučitelj je oduševljeno podučavao arhitekturi dubleta, redengota, frakova i pojasa za kesu, pomno prateći svaku najnoviju modu kako je stizala s dokova. Njegovi štićenici su učili šta može da se odseče, šta može da se otkine, a šta mora da se izmami veštim prstima.

„Cilj je, mili moji, da ne naskačete na žrtvinu nogu poput psa, da joj ne stežete ruku kao izgubljeno detence. Pola sekunde stvarnog dodira sa žrtvom često je predugo, i te kako predugo.“ Krađoučitelj je odglumio kako mu se omča steže oko vrata pa pustio da mu jezik izleti kroza zube. „Život vam zavisi od tri sveta pravila. Prvo, uvek pazite da je žrtvi pažnja u potpunosti skrenuta, za šta će se postarati vaši cimači ili nekakva prikladna